

Budgetforlig for Vejle Kommunes budget 2025-2028

Et stærkt fundament for velfærden og livet i Vejle

Budgetforligspartierne Venstre, Socialdemokratiet, Konservative, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Danmarksdemokraterne og Nye Borgerlige i Vejle Byråd er enige om at fremlægge et fælles budgetforslag til Byrådets 2. behandling 2. oktober 2024.

Med budgetforliget for 2025 og overslagsårene 2026-28 sætter et enigt Byråd retning for Vejle Kommune for den kommende budgetperiode.

Forliget bekræfter, at Vejle Kommune har en robust økonomi. Det skyldes i høj grad, at kommunen er et attraktivt sted at leve og bo. De seneste 4 år er Vejle Kommunes indbyggertal vokset med 5,1 % svarende til 5.945 personer, og Vejle kommune er en af de kommuner i landet, hvor den største andel af børnene flytter tilbage som voksne.

Befolkningstilvæksten følges af indkomststigninger og en lav ledighed blandt kommunens borgere. Væksten og den stærke styring giver kommunen et økonomisk råderum til at tildele yderligere midler til velfærd og nye løsninger til gavn for den fremtidige udvikling af kommunen.

En aftale på tærsklen til fremtiden

Med dette forlig investerer forligspartierne samlet 232 mio. kr. i 2025, 126,6 mio. kr. i 2026, 109,8 mio. kr. i 2027 og 110 mio. kr. i 2028. De 87,8 mio. kr. heraf er varige driftsmidler. Forliget skal desuden ses i lyset af de 260 mio. kr. som Byrådet tildelte i foråret til investeringer og nytænkning af kommunen.

Forligspartierne bekræfter med budget 2025 sidste års aftale om, at kommunens stærke likviditet i de kommende år skal bidrage med 100 mio. kr. til et nyt universitet. Det er dermed et forlig præget af høje ambitioner, et budget der fastholder serviceniveauet for kommunens borgere og med betydelige investeringer i fremtiden.

Vejle kommunes økonomiske situation tillader desuden at skatten kan holdes i ro med en skatteprocent på 23,4%, hvilket er den næstlaveste skatteprocent blandt alle landets kommuner. Det sker i en tid, hvor mange andre kommuner må spænde livremmen ind.

Forliget lægger sig oven på de seneste års økonomiske prioriteringer, hvor omdrejningspunktet i høj grad har været at sikre kontinuitet på velfærdsområderne. Ligesom andre kommuner oplever Vejle Kommune et stigende pres på velfærden, som følge af demografiske ændringer og øget efterspørgsel på specialiserede ydelser. I løbet af de sidste to år er der blevet tilført 160 mio. kr. i engangsmidler til velfærdsområderne for at fjerne ”gammel gæld”, så den ikke belaster fremtidige driftsbudgetter. Derudover er der i budget 2024 tilført 100 mio. kr. i varige midler til velfærdsområderne. Med budgettet for 2025 sikres et solidt grundlag for en forventet balance fremover.

Store udfordringer kalder på nye løsninger

Med den genoprettede balance er Vejle Kommune godt rustet til at modstå og håndtere fremtidige usikkerheder. Og det er godt, for kommunen kigger ind i et stigende udgiftsbehov og det økonomiske modsvar kommer ikke nødvendigvis fra staten. Grundvilkårene for at være kommune ændrer sig i disse år. Politiske aftaler på Christiansborg ændrer både på kommunernes opgaveportefølje og øger kommunernes frihedsgrader på de store velfærdsområder. Med den øgede selvbestemmelse følger også et større ansvar i kommunerne for selv at finde de nødvendige løsninger. Her er samarbejdet med civilsamfundet en afgørende faktor.

Budgettet for 2025 og forårets investeringer sætter retning for fremtiden. Kommunens stærke udgangspunkt skal fastholdes og bruges aktivt til at finde innovative løsninger. For at understøtte dette, er forligspartierne enige om, at der i det kommende budgetarbejde skal være mindre fokus på en statisk forlængelse af den nuværende tilstand, hvor den eneste løsning på udfordringerne er at tilføre nye midler. I stedet skal fokus være på at skabe størst mulig værdi og på at udvikle nye løsninger, der kan gøre kommunen endnu bedre.

Børn og unge prioriteres med 40 mio. kr. i varige midler og 14,9 mio. kr. til dækning af forventet underskud i 2024

I de kommende år forventes, at der i Vejle Kommune vil komme flere børn, hvoraf mange vil have behov for specialiseret støtte. Dette gælder både inden for familieområdet, hvor der er behov for forebyggende indsatser, og på skole- og dagtilbudsområdet, hvor flere børn henvises til specialtilbud. Forårets forlig om selvbudgetteringsmidler afsatte 50 mio. kr. til at udvikle nye løsninger på skoleområdet, med målet om at skabe en bedre skole for flere børn. For at sikre at området kan håndtere de kommende udfordringer, mens disse løsninger udvikles og implementeres, har forligspartierne valgt at tildele Børne- og Familieudvalget 39,4 mio. kr. varigt årligt.

Forbruget på børne- og ungeområdet har i 2023 og 2024 overskredet budgettet, og det er nødvendigt, at der træffes beslutninger for at bringe området i balance. Forligspartierne støtter denne proces med 14,9 mio. kr. til at dække det forventede underskud i 2024, hvilket giver udvalget mulighed for at "starte på en frisk" med budgetåret 2025. Med denne tildeling skal budgetterne tilrettes, så de fungerer som aktive styringsinstrumenter, og med de afsatte midler fra dette forlig forventes det, at der vil være balance i budgettet fremover.

Forligspartierne ønsker at sætte retning og finde nye løsninger for børn og unges trivsel i folkeskolen. Det kan kommunen ikke alene, derfor nedsættes et § 17 stk. 4 udvalg, som får til opgave hurtigt at rådgive Byrådet, om retningen på området. Der ønskes rådgivning ift. at flere børn og unge trives i folkeskolen, således færre segregeres. BFU udarbejder forslag til kommissorium, der forelægges forligskredsen. Der ønskes en ekstern formand for udvalget.

Forligskredsen har fokus på tidligt forebyggende indsatser, eksempelvis sundhedsplejen.

Der afsættes 0,3 mio. kr. til en helhedsplan for Engum - skole, dagtilbud og idræt. Arbejdet sker i samarbejde mellem Børne- og Familieudvalg, Kultur- og Idrætsudvalg og Teknisk Udvalg.

Yderligere afsættes årligt 0,6 mio. kr. til videreførelse Homestart Familiekontakt Vejle fra 2025. Homestart tilbyder regelmæssig, venskabelig støtte, omsorg og praktisk hjælp til familier med små børn, som oplever problemer, der truer med at vælte deres hverdag.

Forligspartierne afsætter en anlægspulje på 17,8 mio. kr. i 2025 til investeringer i bedre faglokaler. Med investeringen ønsker forligspartierne at sikre gode fysiske rammer, der understøtter en varieret undervisning af kommunens elever.

Såfremt staten tildeler flere penge til området, mødes forligspartierne herom. Der ønskes gerne i samarbejde mellem Børne- og Familieudvalg og Teknisk Udvalg fokus på og drøftelse af fremtidens gode læringsmiljø, ex. i forbindelse med renoveringer.

Prioritering af Vejle som den attraktive studieby

Forligspartierne ønsker et SDU IT-universitetscampus i Vejle. Vejles og trekantområdets virksomheder har brug for højt specialiseret arbejdskraft til at skabe vækst og understøtte den grønne omstilling. Fremtiden er digital, så en vigtig del af væksten skal skabes ved at sikre flere IT-specialister.

Syddansk Universitet (SDU) har tilkendegivet, at universitetet vil etablere et stærkt, internationalt IT-forsknings og -uddannelsesmiljø i Vejle, når den nødvendige finansiering er tilvejebragt. Forligspartierne genbekræfter med denne aftale reservationen i kommunens kasse af 100 mio. kr. fra budgetforlig 2024 til sammen med SDU at etablere et IT-Universitetscampus i Vejle. Så snart det er muligt forelægges Byrådet en sag til beslutning om finansieringsprofil.

Samtidig fortsættes arbejdet med at gøre Vejle til en attraktiv studieby med byliv, adgang til studieboliger og fremtidige karrieremuligheder. Denne indsats er understøttet af de 20 mio. kr. fra selvbudgetteringsmidlerne, som Byrådet i 2024 valgte at investere i et godt studiemiljø i Vejle.

Forligspartierne ønsker at afsætte 10 mio. kr. til grundkapitalindsatser i 2025. Det vil give mulighed for at understøtte, at der bl.a. kan etableres flere attraktive studieboliger i Vejle Kommune.

Særlig støtte til sårbare borgere

Kommunens indsatser overfor udsatte, voksne på kanten af arbejdsmarkedet presses både af et stigende antal borgere i kommunen og af store reformer på beskæftigelsesområdet.

Der afsættes 20,2 mio. kr. årligt i varige midler til Voksenudvalget. Midlerne skal sikre, at kommunen også i fremtiden kan tage vare på kommunens mest sårbare borgere. Med flere borgere i Vejle Kommune er der også flere voksne, der har brug for specialiseret hjælp. Desuden er borgernes behov også blevet mere komplekse, hvilket stiller større krav til den service, kommunen leverer.

Hvert 10. barn vokser op i en familie med alkoholmisbrug og har øget risiko for selv at udvikle misbrug eller psykiske problemer som angst og depression. Barnets Blå Hus og TUBA tilbyder støtte og terapi til børn og unge fra familier med alkoholmisbrug. Med den rette hjælp forbedres deres muligheder for at få et godt og velfungerende liv markant, og deres behov for kommunal støtte som voksne mindskes tilsvarende. Barnets Blå Hus er allerede etableret i Vejle, og TUBA ønsker at følge trop. Forligspartierne støtter dette og er enige om at afsætte 1 mio. kr. årligt under Sundheds- og Forebyggelsesudvalget til prioritering af indsatsen samt en anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. til yderligere tiltag.

Med forårets investering i sårbare voksne blev der afsat 10 mio. kr. til at tænke udfordringer på en ny måde. Forligspartierne ønsker, at der af denne investeringspulje prioriteres en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse og sammensatte problemer. Den helhedsorienterede indsats skal gå på tværs af fagområder og tage udgangspunkt i borgernes samlede livssituation. Projektperioden strækker sig over 2 år. Målet med indsatsen er at give øget kvalitet for de mest udsatte borgere og samtidig sikre en bedre udnyttelse af ressourcerne. På samme måde prioriteres midler til driften af sundheds- og stofindtagelsesrummet i to år. I rummets første år blev driften finansieret med støtte fra staten, hvilket gjorde det muligt at opspare midler til at dække driften frem til udgangen af 2024. Tilbuddet har vist sig effektivt til at hjælpe og skabe kontakt til en sårbar gruppe af borgere, der ellers kan være svære at nå. Derfor har forligspartierne besluttet at fortsætte støtten, så rummet fortsat kan yde hjælp til nogle af kommunens mest udsatte borgere.

Forligspartierne er enige om at investere 41 mio. kr. i 2025 og 34,6 mio. kr. i 2026 under Voksenudvalget til en omfattende udvidelse og renovering af Tinghøj. Tinghøj er et botilbud for voksne med sindslidelser, der kræver støtte døgnet rundt. De nuværende boliger er forældede, og efterspørgslen på pladser stiger. Uden den nødvendige renovering risikerer tilbuddet at måtte lukke i løbet af de kommende år. Investeringen vil sikre, at kommunen fortsat har et godt og funktionelt botilbud for voksne med diagnoser.

På beskæftigelsesområdet har Vejle Kommune historisk set klaret sig bedre end landsgennemsnittet, hvilket har givet en økonomisk fordel, som har kunnet medfinansiere nogle af kommunens øvrige aktiviteter og ambitioner. Med det nye udspil til fremtidens beskæftigelsesindsats bliver kommunen pålagt et besparelseskrav, der implementeres efter befolkningstal og ikke efter aktivitet. Det betyder, at Vejle Kommune rammes uforholdsmæssigt hårdt af besparelsen. For at afbøde konsekvenserne af denne besparelse og for at sikre, at kommunen bevarer sin økonomiske fordel, er forligspartierne enige om at afsætte 6,5 mio. kr. til Arbejdsmarkedsudvalget i 2025.

Seniorområdet løftes med 19,2 mio. kr. i varige midler

Antallet af ældre borgere i Vejle Kommune vokser, og i de kommende år forventes en særlig stor stigning i antallet af borgere over 80 år. Mange i denne aldersgruppe har behov for støtte fra kommunen, hvilket lægger pres på den kommunale ældrepleje. I forårets forlig om selvbudgetteringsmidler blev der afsat 50 mio. kr. til at nytænke ældreplejen i Vejle Kommune, så den er bedre rustet til at håndtere dette pres.

Mens nye løsninger udvikles, er forligspartierne enige om at investere i ældreplejen, så de borgere, der har bidraget til samfundet hele deres liv, kan nyde en værdig alderdom. Som en del af budgetforliget for 2025 styrkes seniorområdet med 19,2 mio. kr. årligt, så det sikres, at ældreplejen kan følge med behovet.

Med forårets investering i senior blev der afsat 50 mio. kr. til at tænke disse udfordringer på en ny måde. Forligspartierne ser gerne, at borgere med demens tilgodeses i nye tilbud til demens i "mellemrummet" med 5,1 mio. kr. og forebyggende indsats udvides i regi af CSV med 1,2 mio. kr. Forligskredsen opfordrer derfor til, at dette indgår i det kommende oplæg til udmøntningen af de 50 mio. kr. i en treårig periode.

Forligspartierne opfordrer Seniorudvalget til at have øget fokus på aflastningspladser på demensområdet, aften, nat og weekend samt ferie og helligdage.

Forligspartierne prioriterer desuden en pulje på 5 mio. kr. i 2025 til velfærdsteknologi. Velfærdsteknologien skal hjælpe med at håndtere det stigende antal ældre ved at effektivisere plejeindsatsen og frigøre ressourcer til de områder, hvor menneskelig kontakt er vigtigst. Puljen er øremærket Seniorudvalget under anlægsområdet og skal sikre implementeringen af relevante teknologiske løsninger i hverdagen.

Med budgetforliget for 2025 og overslagsårene etableres en vedligeholdelsespulje på 2,5 mio. kr. i 2025 under Seniorudvalget, som på Senior og Voksenområdet skal sikre, at der løbende kan foretages det nødvendige vedligehold af plejecentrene. Puljen afsættes på anlægsområdet.

Investeringer i en attraktiv kommune for borgere og erhvervsliv

For at fastholde Vejle Kommune som en attraktiv væstkommune er det vigtigt at have et stærkt erhvervsliv og en velfungerende infrastruktur. Det kræver

mod at forme fremtiden, og det forudsætter en langsigtet planlægning af kommunens udvikling og tætte samarbejder med erhvervslivet i kommunen.

Forligspartierne er enige om at igangsætte en analyse af strategisk jordopkøb. Analysen skal fremlægges politisk i løbet af foråret. Analysen skal indeholde forslag til budget til strategisk jordopkøb herunder overvejelse af indtægtskrav. Formålet er, at den strategiske udvikling af kommunen fastholdes.

I processen med opkøb og byggemodning følger indtægter og udgifter hinanden, men da indtægterne ofte er forskudt i forhold til udgifterne, kan det skabe udfordringer for likviditeten. Denne tidsforskydning gør det vanskeligt at gennemføre nye strategiske jordopkøb, da der kan gå lang tid, før indtægterne realiseres. Med budgetforliget reduceres indtægtsbudgettet på erhvervsjord derfor med 6,5 mio. kr. i 2025. Dermed er der mulighed for at foretage nye jordopkøb, herunder etablering af vejanlæg ved erhvervsområdet i Vejle Nord.

Under Teknisk Udvalg afsættes 2 mio. kr. årligt, herunder bl.a. til forbedret sagsbehandling af VE-sager.

Under Teknisk Udvalg afsættes 2 mio. kr. i 2025 på anlægsområdet til en akutpulje, til ad hoc vedligeholdelsesudgifter for mindre fysiske udgifter til hurtig gennemførelse.

Under Klima-, Natur- og Miljøudvalget afsættes 1 mio. kr. årligt.

Forligspartierne er enige om at udvikle samarbejdet mellem Vejles virksomheder og kommunen. Derfor afsættes 1 mio. kr. årligt fra 2025 til en styrket erhvervspolitisk indsats, herunder at der ved en samarbejdsaftale oprettes en erhvervsplaymaker-funktion i Business Vejle. Samarbejdet skal bl.a. udvikle kontakten mellem erhvervslivet og uddannelsesinstitutionerne, ex. gennem flere projektsamarbejder, formidling af studie- og fritidsjob, virksomhedsbesøg og etablering af et lærlingenetværk.

Siden 2021 har kommunen haft en borgerrådgiver finansieret af Bolig- og Planstyrelsen. Borgerrådgiverens opgaver omfatter blandt andet at rådgive og vejlede borgerne i deres kontakt med kommunen samt at føre tilsyn med kommunens administration. Da den eksterne finansiering udløber i 2024, er forligspartierne enige om at afsætte 0,8 mio. kr. årligt under økonomiudvalget til at videreføre denne funktion.

Investeringer i klimatilpasning og fremtidssikring af Vejle Kommune

Vejle Kommune er smukt beliggende ved vandet, men denne beliggenhed kommer også med udfordringer, især i en tid med klimaforandringer. Voldsommere og hyppigere vejrforhold skaber et øget pres på kommunens infrastruktur, særligt når det gælder håndteringen af spildevand og oversvømmelser.

Forligspartierne reserverer 4 mio. kr. i 2025 til at øge kapaciteten i omløbsåen, hvilket er afgørende for at kunne håndtere fremtidige vandmængder. Indsatsen påbegyndes snarest muligt.

Flere andre steder i kommunen er også pressede af de stigende vandmængder. Derfor afsætter forligspartierne 5 mio. kr. i 2025 til stormflodssikring i tråd med stormflodsstrategiens fase 1. Midlerne skal sikre stormflodssikring af forpladsen ved Roklubben, Havnepladsen, Nord- og Sydsiden af Vejle Å. Investeringen er en del af et større samlet projekt, betinget af medfinansiering fra kystdirektoratet.

Forligspartierne er enige om at afsætte 5 mio. kr. på anlæg i 2025 vedr. Klimapuljen v/Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Forligspartierne er enige om at investere 2 mio. kr. årligt, i hvert af årene 2025 til 2028, i en fortsættelse af projektet "Sund Vejle Fjord". Vejle Fjord spiller en vigtig rolle både for byens natur, kultur og historie, men fjordens økosystem er presset. Med de afsatte midler ønsker forligspartierne at investere i samarbejder omkring forsknings-, restaurerings- og formidlingsindsatser i fjorden, der kan bidrage til genopretningen af fjordens økosystem.

Et andet ben i klimadagsordenen er at fremme den grønne omstilling. Her ønsker forligspartierne at investere 15 mio. kr. i 2025 og 8 mio. kr. i 2026 i nye cykelstier og sikre skoleveje. Cykelstierne er et centralt element i kommunens grønne visionstillæg, og etableringen af cykelstier er væsentligt både for trafiksikkerheden, folkesundheden og mobiliteten. Tidligere puljer til trafikale stier udløb i 2020, og puljen til bedre skoleveje udløber i 2025. Med denne investering ønsker forligspartierne at videreføre kommunens indsats for at skabe en mere sammenhængende, sikker og grøn infrastruktur i kommunen.

Forligspartierne afsætter 0,75 mio. kr. i 2025 til et naturforbedrende projekt ved Mølholmsdammen.

Forligspartierne afsætter 10 mio. kr. i 2027 til genopretning af klimabelastede vejstrækninger.

Yderligere ønsker forligspartierne at investere i nytænkning. Derfor er forligspartierne enige om at bruge 0,2 mio. kr. årligt fra 2025 på partnerskabet Triangle Energy Alliance, som er et samarbejde mellem private og offentlige aktører i Trekantsområdet med det formål at fremme den erhvervs- og klimapolitisk vigtig power-to-x dagsorden.

Forligspartierne afsætter desuden 0,3 mio. kr. i både 2025 og 2026 til GESEK, et samarbejde i Sydjylland mellem virksomheder, myndigheder og organisationer om grønne energiløsninger. GESEK fremmer omstillingen til grøn energi gennem innovation, forskning og uddannelse og fungerer som en platform for at dele erfaringer og styrke den bæredygtige udvikling både nationalt og internationalt.

Styrkelse af Kommunens kulturliv og byliv, herunder ny festivalplads i Jelling, etablering af en bypulje og styrket turismesamarbejde

For at sikre, at Vejle Kommune fortsat er en attraktiv kommune for både turister, nuværende og kommende borgere, er det afgørende at investere i et levende og inkluderende idræts- og kulturliv.

Forligspartierne afsætter 5 mio. kr. i 2025 til styrkelse af rekreative værdier omkring Vejle Fjord. Indsatsen sker i et samarbejde mellem Klima-, Natur- og Miljøudvalget, Teknisk Udvalg og Kultur- og Idrætsudvalget.

Forligspartierne er enige om at investere 15 mio. kr. i 2025 og 15 mio. kr. i 2026 til en ny multihal i Vinding. Gode idrætsfaciliteter er afgørende for at bevare og udvikle attraktive lokalsamfund.

Forligspartierne er enige om at investere 3 mio. kr. i 2025 til forbedring af Smidstruphallen.

Forligspartierne ønsker at etablere en ny event- og festivalplads i Jelling, som vil forbedre rammerne for Jelling Festival og andre friluftaktiviteter. Jelling Festival tiltrækker årligt næsten 40.000 gæster fra alle aldersgrupper og fungerer både som et vigtigt kulturelt tilbud til kommunens borgere og som en begivenhed, der sætter Vejle Kommune på landkortet. Derfor har forligspartierne besluttet at afsætte 40 mio. kr. til etableringen af den nye event- og festivalplads. Denne investering vil sikre forbedrede logistiske og tekniske forhold, hvilket vil understøtte festivalens fortsatte vækst og udvikling.

Anlægsinvesteringen fordeles over flere år med 8 mio. kr. i 2025, 12 mio. kr. i 2026, 10 mio. kr. i 2027 og 10 mio. kr. i 2028. Med investeringen forventes den

fremtidige lejeindtægt fra pladsen at kunne sikre drift og vedligehold af både festivalplads og bygninger og områder ved Anesminde.

Derudover er forligspartierne enige om at afsætte 1,4 mio. kr. årligt fra 2025 til Destination Trekantområdet. Destination Trekantområdet spiller en central rolle i at tiltrække internationale besøgende og markedsføre regionen på vegne af de deltagende kommuner.

Under Kultur- og Idrætsudvalget afsættes 2,5 mio. kr. i 2025 og 2026. Fra 2027 1 mio. kr. årligt. Beløbene skal dække midlertidig husleje ved flytning af biblioteket, samt systemudgifter i Borgerservice.

Forligspartierne medfinansierer 1,3 mio. kr. i 2025 til styrketræningsmaskiner for Idræt i dagtimerne.

Det er tidligere besluttet, at der skal etableres et nyt bibliotek og kulturhus, der skal fungere som samlingspunkt for borgere i alle aldre. For at understøtte, at huset opnår den kvalitet og karakter som man kan forvente af et bibliotek og kulturhus i Danmarks 5. største kommune, er forligspartierne enige om at tilføje 10 mio. kr. til projektet i 2025 til udvidelse af salen.

Forligspartierne ønsker at styrke udviklingen af kommunens byrum. Derfor afsættes 1 mio. kr. i 2025 til udmøntning af byvisionerne i Egtved og Jelling.

11,7 mio. kr. til et styrket beredskab

I 2025 afsættes 1,5 mio. kr. til indkøb af nye indsatsdragter, som beskytter mod sodpartikler og det skadelige stof PFAS. Derudover investeres der i 2028 10,2 mio. kr. til nye køretøjer. Med disse investeringer sikres det, at beredskabet er godt rustet til at håndtere fremtidige nødsituationer.

Fokus på at det økonomiske fundament bevares

Vejle Kommunes robuste økonomi hviler på den høje vækst og på en ansvarlig økonomisk styring, hvor der altid er finansiering bagved beslutningerne.

Forhandlingerne bygger på det udarbejdede oplæg til budget i balance, hvor opgaven har været at sikre det størst mulige økonomiske råderum til brug for politiske prioriteringer. Desuden afspejler budgettet den imellem KL og Regeringen indgåede økonomiaftale for 2025 og den kurs, regeringens økonomiske politik varsler de kommende år for kommunerne. Som følge af de nye skøn for skatter og tilskud/udligning i overslagsårene 2026-2028 er der udarbejdet en ny resultatopgørelse for budgetforslag 2025-2028 som afsæt for forhandlingerne.

Vejle Kommune ønsker at understøtte overholdelsen af den samlede økonomiaftale mellem KL og regeringen. Skulle der opstå et landsdækkende behov for at foretage budgetmæssige justeringer, som følge heraf, vil forligspartierne mødes for at vurdere eventuel nødvendig opfølgning. Forligspartierne vil også mødes, hvis der i finansloven tildeles yderligere finansiering til kommunerne.

Forligspartierne har valgt, at bufferen på 30 mio. kr. i 2025 skal sikre maksimal udnyttelse af servicerammen i 2025. Det betyder, at der ikke er en buffer i 2025 som sikring mod en eventuel individuel regnskabssanktion. Der er enighed om, at serviceudgifterne skal følges tæt, og at der tages ansvar for at reducere udgifterne hvis det viser sig, at der bliver et pres på at overholde servicerammen i 2025.

Det er afgørende, at der tages hånd om eventuelle ubalancer, så snart de opstår, så de ikke vokser sig for store. Forligspartierne ønsker i den forbindelse, at udvalgene på baggrund af forliget får afstemt forbrugsforventninger for 2025. Det skal foregå på udvalgenes møder i efteråret 2024. Budgetterne skal afstemmes med forbruget og serviceniveauer tilpasses, så rammerne kan overholdes.

Forligspartierne påpeger desuden at det udvalgenes ansvar og mandat at sikre at der er balance imellem serviceambitionerne og de økonomiske rammer.

Budgetforliget for 2025 er et forlig der sikrer kontinuerlig drift. Det betyder ikke, at der ikke vil være udfordringer og dilemmaer for driften. Det betyder heller ikke, at forligspartierne ikke har et krav om, at der sker omprioritering og udvikling indenfor rammerne. For 2025 er kravet, at der skal ske effektiviseringer for 0,3 % af budgetmidlerne, fra 2026 er der indlagt et krav om 0,1 %. Effektiviseringskravet skal ses i lyset af, at mange kommuner har effektiviseringskrav på 1 % eller højere. Det kan være dilemmafyldt, og der skal tænkes kreativt. Det kræver, at vi samarbejder, hjælper hinanden og tager ansvar for at skabe størst værdi for midlerne.

Særlige opgaver til direktionen:

Direktionen har en central rolle i at sikre, at kommunen er rustet til at navigere i en tid præget af kompleksitet og forandringer. Gennem strategisk fokus på styring og effektiv ressourceudnyttelse skal direktionen skabe fundamentet for en organisation, der kan træffe velinformerede beslutninger og maksimere sine økonomiske muligheder.

Der ønskes i den forbindelse, at der i det kommende budgetår arbejdes med nedenstående tiltag.

Opfølgning på 2040 fokus. 2040 perspektivet var en del af konstitueringsaftalen for denne valgperiode, under overskriften "bæredygtig udvikling i balance". Ved tidligere budgetforlig er tillige ønsket at Byrådet drøfter kommunens langsigtede muligheder og udvikling. Der gennemføres en afrapportering herfor, herunder for temaer som medborgerskab og borgerdialog, balanceret bosætning, byudvikling med fokus på kvalitet, ambitiøs klimaindsats mv.

Optimering af refusioner ved særligt dyre enkeltsager: Kommunen oplever en stigende efterspørgsel efter specialiserede og omkostningstunge ydelser. For at sikre både udgiftsstyring af området og at kommunen får hjemtaget den refusion, den er berettiget til, skal der sikres sammenhæng i arbejdsgangene og udvikles passende systemunderstøttelse af området. Dette skal sikre et overblik, der både muliggør nødvendige prioriteringer og faciliterer en effektiv og præcis identifikation af fremtidige indtægtskrav.

Genlægning af budgetterne: Med dette budgetforlig er der i udgangspunktet balance mellem forbrug og budget. Det er derfor et krav, at budgetterne lægges korrekt i forhold til det forventede forbrug – helt ned til det laveste niveau. Det skal ske umiddelbart efter godkendelsen af budgettet og sikre, at budgetterne helt ud i forvaltningernes yderste led fungerer som styringsredskaber i den daglige drift.

Tværgående projekter: Forligspartierne ser det tværgående arbejde som en mulighed for at kunne løse de udfordringer kommunen har. Direktionen arbejder videre med Vejle som studieby, de udsatte unge, sammenhængende sagsbehandling, fælles ejendomsstrategi mv. og undersøger om andre tværgående tiltag kan løse fremtidens udfordringer.

Revision af tildelingsmodeller: Der ønskes en analyse af tildelingsmodellerne på både børne- og voksenområdet. I Dagtilbud og Uddannelse og Læring skal modellerne vurderes med henblik på at øge fleksibiliteten og sikre, at de understøtter de ønskede incitamenter. På voksenområdet bør tildelingsmodellerne og takststrukturen gennemgås for at sikre, at økonomien i højere grad følger opgaven, og at ressourcerne anvendes effektivt og gennemsigtigt.

Detailhandel i Vejle og Centerbyerne: Der ønskes en analyse af mulighederne for at styrke kommunens detailhandel og byliv.

Styrket erhvervssamarbejde: der ønskes udarbejdet oplæg til drøftelse af organiseringen af det fremtidige erhvervssamarbejde mellem Byråd og erhvervslivet.

Den attraktive arbejdsplads: Der ønskes en drøftelse af, hvorledes Vejle Kommune kan udvikle sig som attraktiv arbejdsplads, herunder styrke kommunens rekruttering.

Sygefravær: Der ønskes fortsat fokus på nedbringelse af sygefravær.

Kommunale ejendomme: Som led i kommunens ejendomsindsats ønskes fokus på udrulning af grønne varmeløsninger, herunder kommunale bygninger og selvejende haller.

Facilitering af datadrevet styring: Beslutninger baseret på fakta er vigtig for fremtidens styring. For at understøtte gode beslutninger skal vores data have en tilstrækkelig høj kvalitet. På baggrund af anbefalingen i velfærdsanalysen skal der iværksættes en indsats for at sikre datagrundlaget.

Implementering af et fælles budgetstyringsværktøj: Der ønskes en størst mulig samlet udrulning af NemØkonomi for alle forvaltningsområder i 2025. Det skal sikre at de budgetansvarlige har et overblik som gør dem i stand til at evaluere og prioritere og der træffe værdifulde beslutninger.

Omprioriteringsbidraget: Det er vigtigt, at der alle steder i organisationen arbejdes med optimering. Dette kræver, at tilbud og indsatser kigges efter i sømmene, så det, der skaber værdi, prioriteres, og det, der skaber mindre værdi, stoppes. Alle forvaltninger er derfor underlagt et omprioriteringsbidrag på 0,3 % i 2025 jævnfør budgetstrategi 2025 og 0,1% fra 2026. Forligspartierne forventer, at alle forvaltninger kan levere dette bidrag uden, at det forringer kvaliteten for borgerne eller kommunen som helhed.

Forliget i tal

Forligspartiernes politiske prioriteringer har resulteret i et budget for 2025-2028, der i hovedtal ser ud som følger:

Tabel 1

beløb i mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Indtægter	-8.916,1	-9.285,9	-9.429,6	-10.040,2
Serviceudgifter	5.878,5	5.887,9	5.877,7	5.872,5
Øvrige driftsudgifter	416,6	415,9	415,9	415,9
Overførselsudgifter	2.170,6	2.221,7	2.256,0	2.289,6
Øvrig drift (incl. prisfremskrivning)	-7,5	309,5	604,8	907,4
Driftmæssigt overskud	-457,9	-450,9	-275,2	-554,8
Anlæg, afdrag på lån mv.	456,9	642,6	427,3	385,4
Resultat excl. særlige projekter	-1,1	191,7	152,1	-169,4
Efterreg. Skat/tilskud pga. selvbudgettering i 2022	-337,3	0,0	0,0	0,0
Efterreg. Skat/tilskud pga. selvbudgettering i 2023/24 er pt. opgjort til brutto -263 mio. kr. (indtægt) i 2026 og brutto -252 mio. kr. (indtægt) i 2027				
Efterreg. max. beløb til anvendelse - Forlig	0,0	-91,6	-149,3	0,0
Hensættelse fra 2022 og 2023 til overslagsår	-6,0	-2,9	0,0	0,0
Reservation - fremrykket anlæg til 2023 og 2024	57,0	0,0	0,0	0,0
Hensættelse - Anlægsrevision BF2024 og bibliotek	-83,1	-4,9	-17,9	0,0
Reservation - Ekstraordinær investering i 2024	260,0	0,0	0,0	0,0
Reservation - Børne- og Familieudvalget 2024	14,9	0,0	0,0	0,0
Hensættelse som følge af anlægsrevision - Spor2	95,5	-92,3	15,1	-18,3
Resultat for det skattefinansierede område	-0,1	0,0	0,0	-187,7

Budgettet bygger på de kendte økonomiske rammer samt opretholdelse af den økonomiske balance. Hertil kommer de politiske prioriteringer.

Økonomiske prioriteringer i tal

Forhandlingerne har overordnet set resulteret i følgende rammer til serviceudgifter, midler til overførselsudgifter samt anlægsudgifter. Indtægterne er baseret på valget af statsgaranti.

De politiske forhandlinger i Vejle Kommune bygger ovenpå tidligere års budgetter og tager udgangspunkt i den vedtagne budgetstrategi for 2025-2032. Strategien understøttes af tre fokusområder "Rekruttering og Velfærd", "Balanceret Vækst", og "Klima". Fokusområderne er bundet sammen af forudsætningen om en "Sikker økonomistyring".

Serviceudgifter:

Tabel 2

beløb i mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Serviceudgifter jf. KL's definition	5.878,5	5.887,9	5.877,7	5.872,5
Øvrige driftsudgifter	416,6	415,9	415,9	415,9

Indeholdt heri er der tilført udvalgene i alt 354,8 mio. kr. i perioden 2025-2028. Midlerne er prioriteret til de enkelte udvalg som følger: Økonomiudvalget (14,2 mio. kr.), Teknisk Udvalg (8,0 mio. kr.), Natur- og Miljøudvalget (4,0 mio. kr.), Børne- og Familieudvalget (160,0 mio. kr.), Seniorudvalget (76,8 mio. kr.), Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (4,0 mio. kr.) Voksenudvalget (80,8 mio. kr.) samt (Kultur- og Idrætsudvalget (7,0 mio. kr.).

Overførselsudgifter:

Tabel 3

beløb i mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Overførselsudgifter	2.170,6	2.221,7	2.256,0	2.289,6

Midlerne hertil tager udgangspunkt i Vejle Kommunes andel af den samlede ramme for overførselsudgiftsområdet på landsplan jf. den politisk godkendte handleplan samt en konkret vurdering af udgifterne til bl.a. forsikrede ledige, kontanthjælp, førtidspension og sygedagpenge. I budgetforliget er tilført 6,5 mio. kr. i 2025 til beskæftigelsestiltag.

Anlæg (skattefinansieret):

Tabel 4

Skattefinansieret anlæg - beløb i mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Anlægsudgifter	446,6	694,7	370,8	339,8
Anlægsindtægter	-68,2	-105,4	-36,1	-50,3

Kommunens økonomiske styring

Vejle Kommunes økonomiske styring er baseret på stram styring, omstilling og skarpe prioriteringer. Forligspartierne ønsker at fastholde denne styring, der over en længere periode har vist sig at være helt afgørende for stabilitet i vores velfærdsydelser. Fastlagte principper som rammeoverholdelse, ansvarlighed i udvalgene og stor ressourcebevidsthed er helt centrale. Økonomistyringen sikres desuden gennem løbende omstillinger og ved decentralisering af kompetence og ansvar til de udførende led. Disse principper ønsker forligspartierne at værne om.

God økonomistyring er også at sikre økonomiske balance over de kommende år.

Forligspartierne har derfor besluttet følgende tiltag for 2025:

- Der hensættes 95,5 mio. kr. af finansieringen fra 2025 til 2026-2028 som følge af tidsmæssig forskydning af anlægsprojekter.
- Desuden finansieres fremrykkede projekter til 2023 og 2024 af finansieringen i 2025 med 57,0 mio. kr.
- Der reserveres 260 mio. kr. af efterreguleringen vedr. skat og tilskud i 2025. Beløbet reserveres som følge af en ekstraordinær investering på 260 mio. kr. i 2024 til velfærd, klima og vækst i Vejle Kommune (jf. Byrådet 19. juni 2024, pkt. 137)
- Jf. budgetstrategien for 2025 frigøres rum til velfærdsprioritering med 5 mio. kr. i 2025 og reduceret forbrug af eksterne konsulenter med 10 mio. kr. i 2025. Det svarer til 0,3 pct. af de samlede serviceudgifter. Omstillingskravet er fordelt ud fra udvalgenes andel af de samlede serviceudgifter.
- På baggrund af økonomiaftalen for 2025 ændres det nuværende årlige krav om "rum til velfærdsprioritering" til et årligt "omprioriteringsbidrag" på 5 mio. kr. Det svarer til ca. 0,1 pct. af de samlede serviceudgifter.
- Den afsatte pulje til anlæg i 2026, 2027 og 2028 er ikke disponeret fuldt ud med henblik på at bevare et økonomisk handlerum i de kommende år.
- Fagudvalgene skal fortsat have fokus på at realisere de besluttede anlægsprojekter, således overførslerne mellem årene på udvalgsniveau holdes op på det reducerede niveau (jf. budgetforlig 2018).

Det aftalte budget er generelt realistisk og robust, men der knytter sig dog en vis usikkerhed til især realiseringen af de budgetterede salgsindtægter og de økonomiske rammevilkår de kommende år. Derfor tilbageholdes en del af den centrale reservepulje.

- Frigivelse af 50% af den centrale reservepulje indtil der er sikkerhed for budgetoverholdelse. Økonomiudvalget kan disponere over de 50%. De resterende 50% båndlægges v./Byrådet.

Fokus på rammeoverholdelse

Forligspartierne lægger stor vægt på en ansvarlig økonomisk styring af kommunen med rammeoverholdelse i de enkelte udvalg. Dette er dels forudsætningen for, at kommunen fortsat kan have en sund og stabil økonomi, men også nødvendigt for at undgå at blive pålagt budgetsanktioner af staten. Derfor understreger forligspartierne også vigtigheden af, at der fra centralt hold, sammen med

fagudvalgene, løbende tages de nødvendige tiltag for at sikre rammeoverholdelse. Økonomiudvalget vil følge dette nøje via månedlige opfølgninger og om nødvendigt tage en dialog med fagudvalg, som måtte have udfordringer med at overholde den besluttede økonomiske ramme i det enkelte budgetår.

De statslige begrænsninger af de kommunale udgifter betyder, at det fortsat er afgørende, at fagudvalgene tager ansvar for at planlægge anvendelsen inden for den ramme, udvalget råder over. Rammerne er blevet større med dette budgetforlig, men der er stadig vigtige prioriteringsopgaver, som udvalgene skal løse.

Selvbudgettering eller statsgaranti 2025

Forligspartierne konstaterer, at der på forhandlingstidspunktet ikke foreligger endelige beregninger ved selvbudgettering. Forligspartierne er derfor enige om, at såfremt der ved Byrådets 2. behandling af budgettet vælges selvbudgettering, mødes forligspartierne med henblik drøftelse af håndteringen af gevinsten ved selvbudgettering.

Tirsdag den 10. september 2024

Jens Ejner Christensen
Venstre

Martin Sikær Kristensen
Socialdemokraterne

Lone Myrhøj
Socialistisk Folkeparti

Dan Arnløv Jørgensen
Konservative

Torben Elsig-Pedersen
Radikale Venstre

Lars Schmidt
Venstre

Rune Bønnelykke
Dansk Folkeparti

Svend Erik Nielsen
Danmarksdemokraterne

Eva With
Nye Borgerlige

Bilag med politiske prioriteringer

	Tilførsel af midler ifølge politiske prioriteringer	2025	2026	2027	2028
1	Div. Udvalg - Lov-/ Cirkulæreprogram, serviceudgifter	16,06	18,07	18,85	18,85
2	SU - Flere hænder og højere faglighed i ældreplejen	11,50	11,50	11,50	11,50
3	ØU - Den Centrale Rengøring	7,30	14,30	14,30	14,30
4	ØU - Microsoftlicenser	1,50	3,00	3,00	3,00
5					
6	SFU - Lov-/Cirkulæreprogram, øvrige	1,01	1,01	0,00	0,00
7	Div. Udvalg - Anlægsforskydninger/anlægsrevision	-95,50	92,30	-15,10	18,30
8	VU - Tinghøj	41,00	34,60	0,00	0,00
9	Tinghøj - renter og afdrag på lån	0,00	2,30	4,30	4,30
10					
11					
12	Drift - serviceudgifter				
13	BFU-Børne- og Familieudvalget	39,40	39,40	39,40	39,40
14	SU-Seniorudvalget	19,20	19,20	19,20	19,20
15	VU-Voksenudvalget	20,20	20,20	20,20	20,20
16	ØU-TEA (Triangle Energy Alliance)	0,20	0,20	0,20	0,20
17	ØU-GESEK- klyngesatsning	0,30	0,30	0,00	0,00
18	ØU-Destination Trekanten	1,40	1,40	1,40	1,40
19	ØU-Borgerrådgiver	0,80	0,80	0,80	0,80
20	BFU-Home Start	0,60	0,60	0,60	0,60
21	TU-Pulje herunder bedre sagsbehandling	2,00	2,00	2,00	2,00
22	KNMU-Pulje herunder bedre sagsbehandling	1,00	1,00	1,00	1,00
23	KIU-Pulje herunder til midlertidig leje ifm. flytning af bibliotek	2,50	2,50	1,00	1,00
24	SFU-Pulje herunder Barnets blå hus og sorgcenter	1,00	1,00	1,00	1,00
25	ØU-Business Vejle kontrakt om erhvervsplaymaker	1,00	1,00	1,00	1,00
26					
27	Drift - overførselsudgifter				
28	AU-Beskæftigelsestiltag	6,50	0,00	0,00	0,00
29					
30	Finansforskydninger				
31	Grundkapital, almene kvoter	10,00	0,00	0,00	0,00
32					
33	Anlæg				
34	KIU-Vinding hallen	15,00	15,00	0,00	0,00
35	KIU-Smidstruphallen	3,00	0,00	0,00	0,00
36	BER-Indsatsdragter	1,50	0,00	0,00	0,00
37	BER-Brandbiler	0,00	0,00	0,00	10,20
38	KIU-Ny event- og festivalplads i Jelling	8,00	12,00	10,00	10,00
39	BFU-Helhedsplan Engum	0,30	0,00	0,00	0,00
40	TU-Cykelstier og sikre skoleveje	15,00	8,00	0,00	0,00
41	SU-Vedligeholdelsespulje til Senior og Voksen	2,50	0,00	0,00	0,00
42	KIU-Kulturhus, sal	10,00	0,00	0,00	0,00
43	SFU-Idræt i dagtimerne - styrketræningsmaskiner	1,30	0,00	0,00	0,00
44	KNMU-Stormflodssikring jf. stormflodsstrategi	5,00	0,00	0,00	0,00
45	KNMU-Omløbså kapacitet inkl. sandfang	4,00	0,00	0,00	0,00
46	KNMU-Sund Vejle Fjord	2,00	2,00	2,00	2,00
47	BFU-Faglokaler på skoler	17,80	0,00	0,00	0,00
48	SU-Velfærdsteknologi	5,00	0,00	0,00	0,00
49	TU-Akut-pulje	2,00	0,00	0,00	0,00
50	KNMU-Mølholmsdammen oprensning	0,75	0,00	0,00	0,00
51	TU-Byvisioner Jelling og Egtved	1,00	0,00	0,00	0,00
52	ØU-Rekreative miljøer omkring fjorden	5,00	0,00	0,00	0,00
53	KNMU-Klimapuljen	5,00	0,00	0,00	0,00
54	SFU-Sundhedspulje	0,50	0,00	0,00	0,00
55	ØU-Strategisk jordopkøb - Nedskrivning af indtægter	6,50	0,00	0,00	0,00
56	TU-Genopretning af klimabelastede vejstrækninger	0,00	0,00	10,00	0,00
	I alt tilførsel	200,12	303,68	146,65	180,25

Finansiering		... Mio. kr. ...			
Finansiering af politiske prioriteringer		2025	2026	2027	2028
1	Tinghøj - låneoptagelse	-41,00	-34,60	0,00	0,00
2	Tilskud og udligning, Lov-/ Cirkulæreprogram, service + øvrige	-17,07	-19,08	-18,85	-18,85
3	Tilskud og udligning, flere hænder i ældreplejen	-11,50	-11,50	-11,50	-11,50
4	Særligt finansieringstilskud i 2025	-64,80	0,00	0,00	0,00
5	Tilskud og udligning, nyt skøn	0,00	3,20	33,00	41,70
6	Indkomstskat - nyt skøn	0,00	2,80	10,40	-2,40
7	Selskabsskat - nyt skøn	0,00	1,50	2,10	-10,80
8					
9	Buffer nulstilles i 2025	-30,00	0,00	0,00	0,00
10	Låneoptagelse modpost buffer	30,00	0,00	0,00	0,00
11	ØU - Finansiering via afsatte anlægspuljer	-80,81	-37,00	-22,00	-22,20
12					
I alt finansiering		-215,18	-94,68	-6,85	-24,05